

פרולוג

שורשים נגררים אחריי על הרצפה האפורה של שדה התעופה, אני רואה אותם רטובים, מכוסים אדמה שחורה, גושי אדמה עם זרעי פטל ונסורת עצי דובדבן נופלים על השיש האפור, שורשים נמתחים כמו חבלי ספינות מסע ישנים. כשאחזה את הפס האדום מול הביקורת הראשונה ייקרעו שורשיי לתמיד.

זוג הורים צועד עם עגלת המזוודות, חברים משלימים את פמליית המלווים בשדה הבין-לאומי של מוסקבה. אבא מחבק אותי חיבוק קצר, טופח לי על השכם וחותם את המבוכה, אימא דומעת ומצמידה אותי לחזה.

אני חוצה את הקו, לא צריכה להסתובב כדי לדעת שהם עומדים שם, עומדים ומסתכלים עליי מתרחקת, עומדים ורגליהם דורכות בערמת שורשים קרועים.

1

ראשי מתפנק על משענת כחולה. כשהרכבת חולפת ליד חורשה גדולה, קצת אחרי חדרה, המהירות מורחת את הנוף על החלון, ואני מצליחה לדמיין עצי לבנה מוכרים מתנדנדים ברוח במקום האינקליפטוסים הזרים. הרכבות ממוסקבה לפרברים צצות בעצלות בראשי. רכבות מסריחות מקיא, מאוכל חמוץ, מלאות בצלילי צרחות של מתכת נשרטת שלא מאפשרים לדבר. ספסלים דביקים שריפודם קרוע, קרונות דחוסים באנשי פרברים החוזרים עם סלים עמוסים, ואינטליגנטים סובלים מנדנוד של הספר בדרכם לבתי הקיץ. מזוודות, תיקים, שקיות ניילון עם אוכל מהבירה. חבורות של בני נוער שיכורים מדיפים ענני וודקה כבר בצהריים. הם יושבים על רצפה מכוסה כתמי יריקות וחוסמים את היציאה לרציף. אימא ואני מרימות את הסנטרים בגועל, גועל שנועד להסתיר את האימה מחבורת חוליגנים כפריים שיכולים לשדוד אותנו במקרה הטוב, אנחנו מצמידות חזק את התיקים וממשיכות לקרון הבא, עוקפות שני קבצנים מוזנחים, מגסות לא לגעת בכלום ולא לנשום את הצחנה, מתקדמות בתקווה שבחדרון השני תהיה היציאה פנויה. ילד בן עשר בערך, שערו בלונד מלוכלך ועיניו כחולות, הולך לאט בין שורות הספסלים, ריבוע קרטון קשור בחבל לצווארו, 'אני רעב מאוד' כתוב עליו. אימא מוציא כמה מטבעות מהכיס, מושיטה את כף ידה המטופחת לקבצן הקטן, והוא מציץ

מלמעלה על המטבעות, מאוכזב מהמעט, נאנח, זורק 'לא צריך' לאימי המבולבלת וממשיך בדרכו.

כך נראתה הנסיעה האחרונה שלי ברכבת ישנה צבועה בירוק מתקלף, כשנסעתי לפני שלוש שנים להיפרד מבית הקיץ שלנו, בית תכלת על שפת אגם בפרברי מוסקבה, חודשים ספורים לפני שעליתי לארץ. נסיעת פרידה מהנופים הפתוחים והירוק הדחוס, פרידה מעצי הלבנה, פרידה מהטלטול החזק של רכבות ישנות, פרידה מהטלטול של העיר הזאת, פרידה ממוסקבה, פרידה מהבית. עליתי לבד. בת עשרים ושתיים. תמיד ידעתי שאעזוב את המולדת החולה. נחנקתי מסירחון של ייאוש, מצבעי הגשם, מידו השעירה של אבא שלי שכיוונה אותי לחיים ידועים מראש.

הרכבות בישראל שטות על הפסים כמו חלליות מבריקות וסטריליות, שקיות זבל קטנות צוחקות ברוח של מיזוג האוויר, אני מרגישה בת מזל, בטוחה ומוגנת. חיי שונים מחייה של כל בחורה מוסקבאית בת גילי. חיי שונים מחייה של כל בחורה ישראלית בת עשרים וחמש.

"תל אביב-מרכז", מכריזה גברת שלכודה ברמקול של הרכבת. אני אוספת מהשולחן הנקי את הרשימות ואת הסקיצות של התלבושות להצגה. הרכבת מחיפה לתל אביב נכנסת לתחנה, מקרבת אותי לפגישה עם גרי בילו האגדי, מנהל בית הספר למשחק הכי נחשק בארץ. אני מיישרת כתפיים כדי להיראות גבוהה וחזקה, מזכירה לעצמי לנשום, מרגישה שזה הרגע שבו רגליי בכפכפי הגומי נעמדות על המדרגה הראשונה בדרך לקריירה שעליה חלמתי, להיות מעצבת במה, לעבוד בתיאטרון, רצתי שלוש שנים בין מבני האבן של אוניברסיטת חיפה, דהרתי על עקבים רצחניים, בין הרצאות, סדנאות ומבחנים. הייתי בצוות הטכני של כל הפקה שעלתה בחוג, הרסתי בצבע אינ-ספור בגדים ונהניתי מכל דקה.

התאהבתי בעולם הקסום והמסתורי של הבמה, התאהבתי באנשי התיאטרון, בשחקנים מוקצנים ופגיעים, בשיחות הגלויות, ברגשות החשופים. בחוג לתיאטרון של אוניברסיטת חיפה, כמקום שלימד להעמיד פנים במקצועיות, פגשתי הכי הרבה אנשים בלי מסכות. נסיעה קצרה באוטובוס, ורגליי הרועדות עולות לכיוון בית צבי, מפעל לייצור כוכבי במה נוצצים. המבנה שבו שוכן בית הספר למשחק אפור ורגיל, לא מסגיר אפילו לרגע את הקסם שמתרחש בכיתות או באולמות התיאטרון. אני דוחפת את דלתות הכניסה הכבדות, משם גרם מדרגות קצר מעלה אותי לחצר פנימית שבה נמצאת הקפטריה, המבנה מתוכנן בצורה כזאת שאי אפשר להיכנס או לצאת מבלי שיראו אותך חוצה את בית הקפה הקטן. על הקירות מסביב, מאחורי לוחות זכוכית, תלויות כתבות על הצגות חדשות ועל שחקנים מתחילים. אני שומעת נקישות נעלי סטפס מכיתה מרוחקת, מישוהו מגנן בפסנתר בקומה השנייה, מדרגות בטון נשלחות לכל הכיוונים כמו זרועות תמנון ענקיות מקושטות במעקות מתכת אדומים.

אורה קולטון, במאית ההצגה, מנפנפת לי מאחד משולחנות הפלסטיק הלבנים, היא אחראית לנס הזה שבסוף שנת הלימודים האחרונה זכיתי לעצב תלבושות בבית צבי. בדרך כלל בוגרי החוג עובדים שנה בתור אסיסטנטים זניחים אצל מעצבי במה נדיבים במיוחד, ורק אז אולי הם מקבלים אפשרות לעצב הצגה בבית ספר למשחק או בתיאטרון פרינג' קטן. השנה אורה קולטון, בתור מרצה באוניברסיטת חיפה ובמאית בבית צבי, פתחה מסלול למצטיינים, הזדמנות נדירה לעצב תלבושות בבית ספר למשחק כפרויקט גמר, היא בחרה בי מכל בוגרי החוג. אורה בגילה של אימא שלי, אישה אנרגטית וחייכנית, צווארה עטוף תמיד צעיפים עזים המדגישים את האדום של קוצי הקיפוד המעוצבים בקפידה

על ראשה. "מצאת בקלות, ילדה?" היא שואלת וקמה לאסוף ניירות עבודה המפוזרים בין כוסות קפה ריקות. "בואי, גרי מחכה לנו." חצי שעה אחרי הפגישה אני יושבת מרוצה בשולחן מול הכניסה, עדיין לא מאמינה שגרי בילו שיבת אותי ואפילו הורה למסגר את הסקיצות של התלבושות ולהציג אותן על קירות הכניסה לאולם. "לחיים! בהצלחה," מאיה משיקה איתי את כוס הקפה. "את לא שמחה?"

"שמחה," אני עונה ומחייכת לחברה האהובה שבאה לחגוג איתי את העבודה הראשונה שלי על כוס קפה מגעיל מוגש בקלקר לבן. אנחנו מכירות מהשנה הראשונה בחוג, מהימים שלא ידעתי להגיד משפט אחד בעברית בלי טעויות, אבל מאיה הבינה אותי גם בלי מילים. שלוש שנים של לימודים, לילות ללא שינה, קפה שהתקרר ליד ספרים פתוחים וחלומות על אומנות טבעו בינינו ברית סטודנטים שהפכה לחברות. "תודה שבאת," אני אומרת, ומאיה מניחה את ידה על ידי, היא יודעת שהיום הזה כמעט מושלם. אבל ה'כמעט' הזה גדול, הוא לובש טרנינג וטי-שירט אפורה, הוא מנהל השקעות מוכשר, ואני מכירה את הגב שלו יותר מכל חלק אחר בגופו. ל'כמעט' הזה אני נשואה. הייתי רוצה לחייך לשמש האביבית שמחממת את הכיסאות, לצחוק עם השחקנים, להיות ישראלית צעירה חסרת מעצורים, אבל הגב האפור של בעלי מכסה את השמיים הצלולים בענני גשם קודרים. מאיה מסמנת לי בתנועת סנטר לעבר הבחור הגבוה שחוצה בריצה את החצר הפנימית, הוא מחבק ערמת רובי ציד מזויפים, התלתלים שלו קופצים עם כל צעד.

"אלוהים, תראי איזה פאר!" היא צוחקת ומנסה לגרש את העצב מעיניי.

"הוא לא הטעם שלי," אני עונה ומסובבת את הראש לצד השני, ואז רואה אותו יורד במדרגות: שיער ארוך, סרבל שחור, בלי חולצה, קעקועים נמתחים על כתפיים ענקיות. "אני בדרך," הוא אומר לנייד, מניף את קסדת האופנוע, קופץ מעל שתי המדרגות האחרונות ונעלם.

"ראית את הטרזן הזה?" אני דופקת את הראש על השולחן במשחק מוגזם. "למה התחתנתי?"

מאיה לא עונה, שתינו יודעות למה התחתנתי. רציתי בית, בעל שידאג לי ויפרנס, רציתי כל מה שלימדו אותי לרצות, רציתי את מה שהכרתי מהבית; להיות אישה יפה ומטופחת, לנקות ולבשל. מקסים פוזנר היה מועמד מושלם שנבחר לספק לי את כל זה. שנינו לא ידענו אז שאחרי שלוש שנים הפנטזיה על משפחה מושלמת, לפי כל הכללים שבאו איתנו מהבית, תשכב מאובקת בבוידעם של הדירה. וזה לא שאני לא מנקה אבק.